

Лілія СТАХІВ,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки
та методики початкового навчання;

Василь СТАХІВ,
кандидат біологічних наук,
доцент кафедри біології та хімії
(Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка)

Свято квітів

(Дидактичний матеріал до проведення виховного заходу)

Сучасні освітні документи (Державна національна програма "Освіта" (Україна XXI століття), Державний стандарт загальної початкової освіти) спрямовані на пошук оптимального поєднання форм, методів та методичних прийомів у здійсненні ефективності початкової освіти, зокрема організації масової позакласної роботи з дітьми молодшого шкільного віку.

Сьогодні перед учителями початкових класів стоїть завдання – вміти методично правильно провести свята чи ранки на природничу тематику, акцентуючи увагу на розширення й поглиблення знань, умінь і навичок дітей, розвиток їхньої самостійності, творчих здібностей, інтєресу до вивчення природознавства.

У сучасній початковій школі найчастіше проводяться такі виховні заходи: Свято зустрічі птахів, Свято урожаю, Свято золоті осені, Зелена аптека нашого краю та інші.

Ми пропонуємо розроблений нами дидактичний матеріал до проведення виховного заходу – *Свято квітів*.

Мета розробленого нами заходу – поглибити знання дітей про різноманітний світ Флори, зокрема, квіткового царства; систематизувати їхнє уявлення про цілющі та лікувальні властивості квітів, представлені в літературі крізь призму малого та великого фольклору; виховувати в учнів почуття краси, любові до рослинного світу.

Проведенню Свята квітів передуює тривала попередня робота: підготовка літературно-музичного сценарію про значення квітів у природі (вірші, інсценівки, пісні, загадки, народні прикмети, легенди, прислів'я тощо); підготовка костюмів, масок різних квітів, запрошень на свято для своїх рідних, знайомих, близьких.

Зазначаємо, що це свято можна проводити з учнями будь-якого віку. Першокласники можуть робити свої

перші кроки для зустрічі з таємницями природи. Для них рекомендуються прогулянки в ліс (парк); учні 3–4 класів можуть здійснювати походи, прогулянки та екскурсії за темами: "Збирання лікарських рослин", "Лісовою галявиною", "У царстві польових квітів" та ін.

Зауважуємо, що цей захід може бути присвячений учителям або випускникам школи, які, мов квіти, вилучаються із великого учнівського віночка. У супроводі відомої естрадної пісні "Лише у нас на Україні" ведучі зачитують такі слова:

– Один мудрець сказав так: "Якщо лікар лікує тіло, то вчитель лікує душу". Кожного учителя можна порівняти з квіткою, яка є лікарем і оберегом душі. Квіти, мов люди. Вони розмовляють, відчувають біль і радість, просять поради і допомоги. Квіти оспівані в поезії, легендах, казках, переказах, піснях. І пісні про них такі ж гарні, як і квіти.

Чудесний світ Квіткового Царства, бо в кожній квітці живуть маленькі істоти-ельфи, бо кожна квітка – це неповторність, досконалість, невимовна краса. Тож нехай це свято залишить у кожному серці найприємніші враження.

Якщо цей захід присвячувати вчителям, то їх доцільно асоціювати із такою квіткою, як **едельвейс**, оскільки:

Кожен учитель, мов справжня гірська квітка,
Символізує розум й сили дар.
А ще він уособлює і мудрість, й зрілість,
Цей квіт красивий – в горах він є цар!

То ж ви плекали нас, як квіти, щодня,
Відаввали нам всім свої вміння й знання.

Свято прикрасить пісня про едельвейс, яку можна виконати на мелодію пісні "Ні снігів, ні гір":

Серед брил і гір, де голубить зір,
Зацвіла на скелі кам'яній
Скромна квітка і непоказна,
Ранками живилася вона.
П р и с п і в:
Едельвейс – це володар гір,
Едельвейс в тиху ніч розцвів.
З річки промінь відбивавсь,
В едельвейсі показавсь.

Цар гірських цвітінь заховався у тінь
Силу сонця й скелі увібрав.
Горду квітку ту і непоказну
Можна віднайти у ніч ясну.

П р и с п і в.

Пропонуємо дидактичний матеріал і про інші квіти нашого краю, представлений у поетичній формі. Вважаємо, що його творчо можуть використати учителі початкових класів для проведення виховного заходу. До поетичних рядків, присвячених тій чи іншій квітці, дібрано пісню.

Під мелодію пісні "Мак червоний розцвітає" доречним стане підготовлений танок дітей у костюмах маків.

Лаванда

Вмивалась лаванда росою, пишалась лаванда красою,
Росу пелюстками ловила, промінням доріжку ложила.

Проміння цю квітку ласкало, привіти палкі подавало.
З-під листя вона виглядала й голівку до сонця схиляла.

Лаванда – це квітка Говерли, Пікуя, Ельбруса, Ай-Петрі.
Щоби віднайти її в горах, треба пройти кілометри.

Тюльпан

Живе в богині Флори сміливий син Тюльпан,
Прекрасна це є квітка, від слова йде "тюрбан".

Оспівані й поетами у Персії й Криму,
"Колиска це для ельфів", їх люблять какаду.
А згодом із Голландії прийшли вони до нас
Й милують людське око в весняний гарний час.

Діти виконують танок під мелодію пісні "Жёлтые тюльпаны".

Червона рута

Тюльпану сняться сни, напевне, кольорові,
Дзвіночку лісовому, мабуть, голубі.
Бузку – бузкові сняться сни і вечорові,
Волошці – волошкові, руті – запашні.

Біля хати у затінку розрослась рута-м'ята,
Вона й красою, і духмяністю багата.
Про цю чудову квітку склав пісню Івасюк,
Й немає на естраді кращої, мабуть.

Лунає пісня "Червона рута".

Нарцис

Нарцис – це є пожива для тіла і душі,
Емблема самозакоханих – вважають так усі.
Омріяна поетами, оспівана в піснях,
Це мова йде про квітку в легендах і казках.

Пісня "Ой Нарцисе, Нарцисе весняний" (на мелодію "Чар-зілля").

У легендах й казках про цю квітку
Можна все в них знайти на помітку.
Що ця квітка – весняне чар-зілля,
Наречені беруть на весілля.
У квітках цих буяє дар сили,
Додає і здоров'я, і сили,
Миєш личко в настоящім зіллі –
Цим красу додаєш собі в тілі.

П р и с п і в:

Ой Нарцисе, Нарцисе весняний,
Тебе часто дарують коханим.
Ти на чарах настояєне зілля,
Ти прекрасне, чудесне чар-зілля.

У пелюстках, пелюстках тендітних
Не побачиш, бо так непомітно:
Золотиться росинка весною,
Глянеш – ніби стає золотою.
А в росинці такій прижмурився
Сонця промінь, він золотився,
Тому жовтий нарцис є і білий,
Самовпевнений він й дуже смілий.

П р и с п і в.

Хризантема

Закохався в хризантему холодний світанок,
Дарував їй діадему з росинок-сріблянок.

І так ніжно кликав: "Ви – квіти любові,
Ви ніжні, чарівні, і милі, і модні".
Морозець прийшов на землю, а вона усе цвіте.
Мила й сильна хризантема красу осені несе.
Ніжно дивиться й сміється, і дарма, що йде зима,
Різнобарв'я кольорове поряд з морозцем здіма.
У Франції журнал присвячений жінкам –
"Le chryzanteme" назвали на честь таким квіткам.
В Японії цю квітку ніжно звать "кіку",
Що означає сонце, світло, життя, промінчик світу.
Як вірити легендам – це "еліксир життя",
Магічну має силу ця квітка майбуття.
В країні свято роблять на честь всіх хризантем,
Бо це їх батьківщина, це їх такий тандем.
Осені красу квітка ця несе,
Мороз на землю йде, а вона цвіте.
Мила хризантема ця сильна й осяйна.
І дарма, що йде зима, у душі – весна!

Незабудка

Цю квітку вшановують у Англії,
І з нею пов'язані свята в Ірландії,
Ці свята мають назву – "Королева травня",
Бо квіти ці засвідчують кохання.
В Німеччині одяг і волосся ними прикрашають,
Присутніх радують вони блакитним сяйвом,
Вони не вигоряють і не вицвітають,
Бо в собі цвіт чарівний з давніх-давен мають.

А їхня назва – то слово чарівне,
Що означає "ти люби і не забудь мене".
Ці ніжні й голубенькі клаптики неба,
"Очі найтепліші", – вважала Венера.

Виросла незабудка зі сліз нареченої,
Сьогодні – це окраса нашої Флори зеленої.
У ній поєднались вірність, кохання і краса,
А ще – лагідність, заслуженість і простота.

*Виконується пісня "А незабудка – то блакитне сяйво"
(на мелодію "На теплоходе музика играет").*

На галявині цвітуть – людям радість несуть
Незабудки – квіти чарівні.
Очі неба мабуть людям щастя дають
Квіти ніжні ці і голубі.

П р и с п і в:

А незабудка – то блакитне сяйво,
Це цвіт найкращий на землі, мабуть.
Зовуть цю квітку "королева травня",
Що означає "ти люби і не забудь".

З цих тендітних квіток роблять гарний вінок,
Їх дівчата плетуть залюбки.
Чобітки: "чок-чок-чок", – всі стають у танок,
Щоби радості мить принести.

П р и с п і в.

Фіалка

Це квітка імператриці Жозефіни
Й яскрава емблема наполеонідів.
Це символ пробудження природи
Й улюблениця слов'янських народів.

Ця квітка з'явилася з Адама влячних сліз,
У Франції для актрис вона є справжня міс.
Улюблена це квітка у греків і римлян,
Красою покриває вона і луг, і лан.

Цікаве поєднання в цій квітці кольорів:
Лілове і зелене – це килим справжній в ній.
Це ніби роси-сльози у травах поросли,
Фіалочки синенькі – ці квіти запашні.

Лунає пісня "Сині, сині фіалки принесем до Наталки".

Півонії

Пашисть на сонечку півонія розкішна,
Пелюстки свої ніжно розпуска.
У неї одяг гарний, і яскравий, й пишний,
Їй місяць Травень гарну сукню дарував.

Вражаюче видовище, коли півонія цвіте,
Ця квітка є гаряча, мов сонце золоте.
Тоді душа радіє, це чудо із чудес,
Бо запах ароматний лине до небес.

Волошки

Ці квіти – синьоокі чарівниці,
В народі кажуть: "Очі, як волошки в житі".
Синій колір – символ незрівнянної краси,
Волошка нам нагадує прозору синь води.

Із квіток їх любила вінки плести Шарлотта,
Це скромна польова волошка синьоока.
Це квітка німецького імператора Вільгельма,
Вона популярна серед німців вельми.

Це одна з найкращих квітів для плетіння,
Емблема володарювання, як символ нетління.
А ще вона – провісниця доброго майбуття,
Символ краси, вроди, щастя, а отже – життя.

Майори

Поряд з айстрами й жоржинами цвітуть
Майори красні – квіти веселкові.
Своїм затишшям у розмай-саду
Вони дарують радіщі любові.

Червоні, жовті й ніжно багряні
Свою красу і ніжність посилають.
Всім тим, хто серця золоті
На цій землі в ім'я добра тримають.

Ромашки

Це символ чуйності, краси і доброти,
Це найскромніша квітка – провісниця весни.
Виконується пісня "Ти подаруй мені ромашки".

Троянда чайна

Учитель Конфуцій цю квітку-царицю
Оспівував ніжно, як красну дівчицю.
І Клеопатра так квітку любила,
Що залу бенкетну пелюстками вкривала.

Ця чайна троянда – троянда сучасна,
У ній поєдналися два кольори –
Рожевий і жовтий, як стрічка прекрасна.
Це місячне сяйво ввібрали вони.

Про квітку-красуню в поезії вміло
Писали поети, наприклад Гюго,

І греки любили, й казали несміло,
Що квітка ця – радість, є даром богів.

Троянди

Згідно з легендою, червона троянда – справжня ода,
Її створила і про красу подбала богиня Флора.
А виросла вона із крапель поту, що зронив
І вилив у пелюстки архангел Гавриїл.

Греки вважали її "даром богів",
Її краса є неповторна і зрозуміло це без слів.
В пелюстках є у неї дивне поєднання –
Це сум і радість, як кольори кохання.

А ще в нас білі є троянди в Царстві Квітів –
Вони немов перлини справжніх самоцвітів.
Ці квіти виросли з морської білої піни,
Венера вийшла з неї, й не було їй рівних.

Лунає пісня "Білі троянди".

Жоржини

Це пишна квітка осені і літа,
Вона росинками травинки вмита,
Жагуча є краса жоржини-жартівниці,
Милують вони око, як справжні танцівниці.
В народі на них кажуть – це "квіти-жарини",
Красою землю славлять, неначе герцогині.
Своїми різнобарвами нам радість всім несуть:
Червоні, жовті, білі в садах вони цвітуть.

Виконується пісня "А жоржини квіти – справжні самоцвіти" (на мелодію "Ягода-малина").

Квітки літа і осені це.
А, квітуючи, око милують.
Мають серце вони золоте,
Щастя й радість усім нам дарують.

П р и с п і в:

А жоржини квіти – справжні самоцвіти,
Справжні самоцвіти гарно цвітуть.
"Я – квітка-жарина", – стверджує жоржина,
Стверджує жоржина в нашій саду.

У садках, квітниках вони є,
Вранці росами перлів умиті.
Мають серце вони золоте,
Вони справді ж бо є танцівниці.

П р и с п і в.

Конвалії

На одній тонкій стеблині дзвіночки біленькі,
Дивоцвіти так розквітлі дрібненькі-дрібненькі.
Це конвалії у гаю на галявині цвітуть,
І ніде немає в світі кращик квіточок, мабуть.

Квітка ця із ароматом-запахом п'янким,
Нижним незрівняним чаром весняним.
В очах її ночі сріблясті, блакитні,
І ранки рожеві, духмяні, привітні.

Як символ – це довершеність природи,
Що квітне серед травня, хоч примхи є в погоди.
Із польської конвалія – "лілея це долин",
Прекрасна, білосніжна – вона сестра нарциса.

Лілії

У саду Гетсиманському, в родині всіх лілійних
Вродилось царство квітів – цих квітів білосніжних.
Назвали греки – "лілії" – троянди це Анони,
Їх любить Божа Матір, їх славлять всі народи.

"Німфея наречена" – назвали так римляни,
Любив її Архангел, любили єгиптяни.
Є на монетах Франції, емблемах королів,
Її вважали виразом усіх благоволень.

На кінець свята для ведучих можуть прислужитися такі слова:

До цього свята ми приклали і уміння, й сили,
І на це свято гостей ми запросили.
Й даруєм пісню всім, як ніжним квітам сонця,
Щоб радість й щастя заглядало у ваші віконця.

Виконується пісня "Сонце ласкаво землю голубить".

Із мальв, чорнобривців, калини,
З барвінку, із жита, ромашок,
З жоржин, чебрецю і вербени,
Із айстр, хризантем і волошок.
З цих квіток сплетімо вінок,
Ми всім вам даруєм танок.
Бо лиш у віночку всі квіти
Відчують ауру тепла.
У цей святковий день, це ми – маленькі діти,
Бажаєм щастя, радості й добра.

Свято доречно завершити танком з українським
віночком під мелодію пісні, якою починали "Свято квітів"
"Лише у нас на Україні":

Лише у нас на Україні
Цвіте калина при долині,
Вода джерельна з небом синім
Лише у нас на Україні.
Лише у нас на Україні
Чарівні квіти є і милі,
Червоні, жовті, білі, сині
Лише у нас на Україні.

